

Name: _____

Class: _____

Section: _____

Date: __/__/__

Marks: __/100

સંધિ

Sandhi • Std 5 Grammar

GSEB ધોરણ ૫ • Sentence Layer • બે શબ્દો નું જોડાણ

Medium level

35 min

8 Exercises

Std 5

100 marks

નિયમ (The Rule)

સંધિ

સંધિ એ બે શબ્દો જોડવાની પ્રક્રિયા છે. પ્રથમ શબ્દ ના અંત નો સ્વર + બીજા શબ્દ નો પ્રારંભિક સ્વર મળી ને નવો સ્વર બને. દા.ત., દીપ + આવલી = દીપાવલી. પ્રકાર: (૧) સ્વર સંધિ - બે સ્વર મળે, (૨) વ્યંજન સંધિ - વ્યંજન બદલાય.

મુખ્ય મુદ્દો (Key Concept)

બે શબ્દો નું જોડાણ

ઉદાહરણો (Examples) - 5 Cases

1 દીપ + આવલી = દીપાવલી

→ આ + આ = આ

2 મહા + આત્મા = મહાત્મા

→ આ + આ = આ

3 અન્ય + અન્ય = અન્યોન્ય

→ ય + અ = યો

4 મહા + ઉત્સવ = મહોત્સવ

→ આ + ઉ = ઓ

5 પર + ઉપકાર = પરોપકાર

→ ર + ઉ = રો

Pattern Recognition

આ ઉદાહરણો માં બે શબ્દો નું જોડાણ નો pattern જુઓ. દરેક case માં શું common છે? Practice કરી ને identify કરવાનું શીખો.

યાદ રાખવા જેવું (Remember)

આ વ્યાકરણ ના નિયમ ને રોજ 3 વખત વાંચો. ઉદાહરણો સાથે જોડી રાખો. દરરોજ ની writing માં apply કરો.

1 ઓળખો (Identify) 5 marks • 4 min

નીચે દિ ગયેલા શબ્દો નો પ્રકાર/category ઓળખો:

1. રામાયણ _____
2. હિમાલય _____
3. મહોત્સવ _____
4. પુસ્તકાલય _____
5. પરોપકાર _____

2 પ્રકાર બતાવો (Classify) 5 marks • 4 min

આ શબ્દો કયા પ્રકાર ના છે?

1. દિવ્ય + આનંદ = ? _____
2. મહા + આત્મા = ? _____
3. પૂર્વ + ઉદય = ? _____
4. ગૃહ + આશ્રમ = ? _____
5. મહા + ઉદય = ? _____

3 ખાલી જગ્યા (Fill Blanks) 5 marks • 4 min

યોગ્ય શબ્દ થી ખાલી જગ્યા પૂરો:

1. _____ (આ + આ = આ)
2. _____ (આ + આ = આ)
3. _____ (ચ + અ = ચો)
4. _____ (આ + ઉ = ઓ)
5. _____ (ર + ઉ = રો)

4 પ્રયોગ કરો (Apply) 5 marks • 5 min

નીચે દિ ગયેલા concept (બે શબ્દો નું જોડાણ) નો ઉપયોગ કરી ને 3 વાક્ય બનાવો:

5 MCQ - Multiple Choice 5 marks • 4 min**Q1. દીપ + આવલી = ?**

- (a) દીપાવલી
(c) દીપાવલિ

- (b) દીપાઆવલી
(d) દિપાવલી

Q2. મહા + ઉત્સવ = ?

- (a) મહોત્સવ
(c) મહૌત્સવ

- (b) મહાઉત્સવ
(d) મહૈત્સવ

Q3. આ + આ = ?

- (a) આ
(c) ઓ

- (b) ઈ
(d) ઐ

Q4. આ + ઉ = ?

- (a) આ
(c) ઓ

- (b) ઈ
(d) ઐ

Q5. રામાયણ માં શું જોડાયું?

- (a) રામ+આયણ
(c) રામ+ાયણ

- (b) રામા+યણ
(d) કોઈ નહીં

6 જોડી (Match) 5 marks • 3 min**Gujarati Word**

- દીપાવલી
- મહાત્મા
- મહોત્સવ
- પરોપકાર
- પૂર્વોદય

Type/Category

- પૂર્વ + ઉદય
- પર + ઉપકાર
- મહા + ઉત્સવ
- મહા + આત્મા
- દીપ + આવલી

7 સાચું/ખોટું (True/False) 5 marks • 3 min

- "દીપ + આવલી = દીપાવલી" - આ + આ = આ
- "મહા + આત્મા = મહાત્મા" - આ + આ = આ
- "અન્ય + અન્ય = અન્યોન્ય" - ય + અ = યો
- "મહા + ઉત્સવ = મહોત્સવ" - આ + ઉ = ઓ
- "પર + ઉપકાર = પરોપકાર" - ર + ઉ = રો

- T F
 T F
 T F
 T F
 T F

8 પ્રયોગ (Application) 5 marks • 5 min

આ topic (સંધિ) નો ઉપયોગ કરી ને એક ફકરો લખો:

શું તમે જાણો છો? (Did You Know?)

- ! આ વ્યાકરણ નો concept (બે શબ્દો નું જોડાણ) સંસ્કૃત આધારિત છે.
- ! આ rule દરરોજ ની વાતચીત માં વપરાય - સહજ ભાષા!
- ! આ topic Std 6+ માં વધારે વિગતે આવશે.

સામાન્ય ભૂલો (Common Mistakes)

✗ આ + આ = આ આ	✓ આ + આ = આ (એક)
✗ આ + ઉ = ઉ	✓ આ + ઉ = ઓ
✗ સંધિ ભૂલવી	✓ મૂળ શબ્દો ઓળખવા

Cross-Curricular Connections

- > **Sanskrit:** સંસ્કૃત માં ઘણા સંધિ
- > **Poetry:** કાવ્ય માં સંધિ સામાન્ય
- > **Compound words:** જોડિયા શબ્દો

Bonus Challenge (+5 marks)

આ વ્યાકરણ નો ઉપયોગ કરી ને એક નાની વાર્તા લખો (૫-૭ વાક્ય). દરેક વાક્ય માં આ rule વાપરો.

ચર્ચા પ્રશ્નો (Discussion Questions)

- Q1. દિવાળી ના નામ માં સંધિ કેવી રીતે?
- Q2. આ વ્યાકરણ રોજિંદા જીવનમાં ક્યાં વપરાય?
- Q3. આ rule તમે ક્યા ઉદાહરણ માં વાપર્યું?

Project Ideas (Extended Learning)

- P1: આ topic વિશે ૧ chart બનાવો - rule + examples
- P2: આ વ્યાકરણ ના ૧૦ examples એક notebook માં લખો
- P3: આ rule વાપરી ને એક નિબંધ લખો

Reading Recommendations

NCERT Std 5 Gujarati Grammar textbook

"સંધિ" પર online videos જુઓ

balgujarati.com/std5/grammar/

Self-Evaluation Rubric

Criteria	Excellent (4)	Good (3)	Avg (2)	Need Practice (1)
Rule Understanding	☐	☐	☐	☐
Identifying Examples	☐	☐	☐	☐
Application Skills	☐	☐	☐	☐
Writing Practice	☐	☐	☐	☐

✓ ANSWER KEY - All 8 Exercises

Exercise 1 - Identify (5 marks):

1. રામાયણ → રામ + આયણ
2. હિમાલય → હિમ + આલય
3. મહોત્સવ → મહા + ઉત્સવ
4. પુસ્તકાલય → પુસ્તક + આલય
5. પરોપકાર → પર + ઉપકાર

Exercise 2 - Classify (5 marks):

1. દિવ્ય + આનંદ = ? → દિવ્યાનંદ
2. મહા + આત્મા = ? → મહાત્મા
3. પૂર્વ + ઉદય = ? → પૂર્વોદય
4. ગૃહ + આશ્રમ = ? → ગૃહાશ્રમ
5. મહા + ઉદય = ? → મહોદય

Exercise 3 - Fill (5 marks):

1. દીપ + આવલી = દીપાવલી
2. મહા + આત્મા = મહાત્મા
3. અન્ય + અન્ય = અન્યોન્ય
4. મહા + ઉત્સવ = મહોત્સવ
5. પર + ઉપકાર = પરોપકાર

Exercise 4 - Apply (5 marks):

(Personal - apply rule correctly)

Exercise 5 - MCQ (5 marks):

1. Q1 → (a) દીપાવલી
2. Q2 → (a) મહોત્સવ
3. Q3 → (a) આ
4. Q4 → (c) ઓ
5. Q5 → (a) રામ+આયણ

Exercise 6 - Match (5 marks):

1. 1 → E (દીપ + આવલી)
2. 2 → D (મહા + આત્મા)
3. 3 → C (મહા + ઉત્સવ)
4. 4 → B (પર + ઉપકાર)
5. 5 → A (પૂર્વ + ઉદય)

Exercise 7 - T/F (5 marks):

1. True
2. True
3. True
4. True
5. True

Exercise 8 - Application (5 marks):

(Personal - paragraph applying rule)

Total: 40 marks + Bonus 5 = 45 (Self-Eval: 16 separate)

MEMORY TRICKS (યુક્તિ)

- નિયમ ૩ વખત મોટેથી વાંચો - અવાજ થી યાદ રહે
- દરેક ઉદાહરણ ને નોટબુક માં લખો - હાથ થી યાદ રહે
- Pattern સમજો - ભૂલ ઓછી થાય
- દરરોજ ૫ નવા examples બનાવો - practice વધે

PRO TIPS (પેરન્ટ્સ + ટીચર્સ માટે)

- બાળક ને rule ની practice કરાવો - daily ૧૦ મિનિટ
- આ topic (બે શબ્દો નું જોડાણ) રોજિંદા વાક્યો માં દર્શાવો
- ભૂલો ધીરજ થી સુધારો - ગુસ્સો ન કરો
- Examples બાળક ની ઉંમર પ્રમાણે વધારતા જાઓ

CERTIFICATE OF COMPLETION**સફળતા પ્રમાણપત્ર**

This is to certify that

(Student Name)

has successfully completed

સંધિ (Sandhi)

Std 5 Grammar - Sentence Layer • GSEB Aligned

Parent / Guardian

Teacher / Date